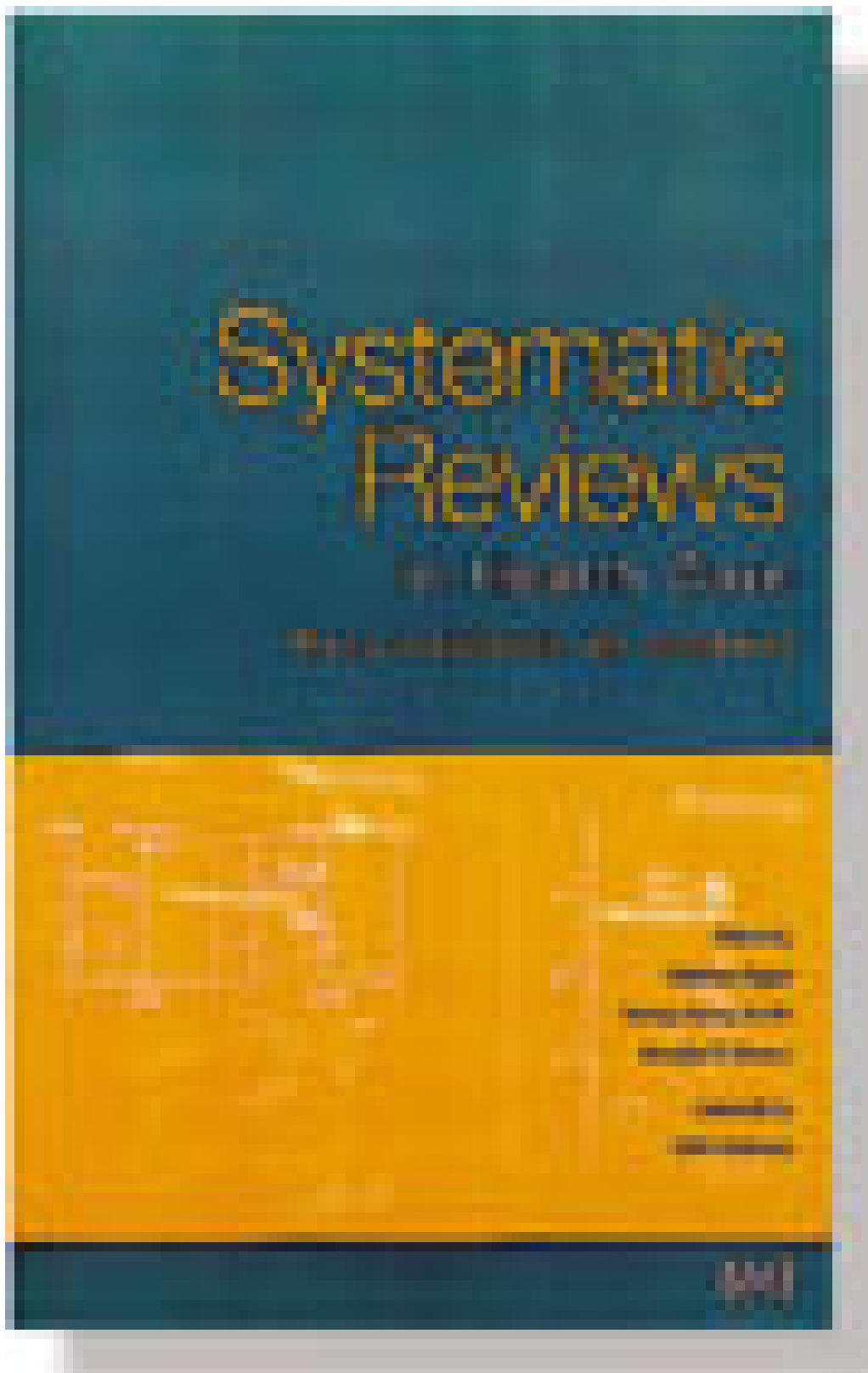

Hvordan skaffe seg oversikt?

BOKOVERSIKT

Mer enn to millioner biomedisinske artikler publiseres hvert år (1). Dette gjør det umulig for leger å holde seg oppdatert. Oversiktsartikler er derfor blitt stadig viktigere, fordi de oppsummerer store mengder litteratur, gir status over dagens viten og stimulerer videre forskning. Slike artikler er også populært stoff. De kliniske oversiktsartiklene ansees av leserne som noe av det mest interessante i Tidsskriftet (2).

Dette er glansbildet. Problemet er at tradisjonelle oversiktsartikler ofte har vist seg å være misvisende, fordi de i stor grad avspeiler forfatterens oppfatninger, og deres konklusjoner har ofte vært i strid med evidensen. Et eksempel ble publisert i British Medical Journal i 2000 (3). En gruppe forskere gjennomgikk 50 systematiske oversiktsartikler og metaanalyser om behandling av astma. Hele 40 av disse hadde alvorlige metodiske svakheter som begrenset deres verdi i betydelig grad.

I boken *Systematic reviews in health care* gjennomgås hvilke problemer, og muligheter, som er knyttet til denne type studier. Det er vel kjent at en studie som viser signifikant effekt av en behandling har større sjanse for å bli publisert, at den blir publisert på engelsk, at den blir sitert av andre og at flere publikasjoner lages fra samme undersøkelse. Hvordan da unngå at oversiktsartikler blir skjeve?

Første utgave av boken kom i 1995. Den hadde åtte kapitler og var på drøyt 100 sider. Årets utgave har vokst til 26 kapitler og nærmere 500 sider. Den har til og med fått sin egen hjemmeside (1). Boken har 29 bidragsytere, hvorav 20 er fra Storbritannia, inkludert de tre redaktørene. Norge er representert ved Andy Oxman fra Folkehelsen.

Boken er relativt lett å finne frem i. Hvert kapittel innledes med noen oppsummerende punkter og avsluttes med litteraturreferanser. Tekstbokser, figurer og tabeller illustrerer poengene. Vanskelighetsgraden varierer fra det lettfattelige til noe tyngre fremstillinger.

Dypest sett rører boken ved noe av det mest grunnleggende i hele medisinen, nemlig hva vår viten og medisinske praksis bygger på. Boken, eller deler av den, kan derfor anbefales til mange.

Erlend Hem

Tidsskriftet

LITTERATUR

1. www.systematicreviews.com (27.8. 2001).
 2. Aasland OG, Nylenna M. ” at byde Dem et værdifuldt og underholdende Stof”. Tidsskr Nor Lægeforen 1999; 119: 2482 – 6.
 3. Jadad AR, Moher M, Browman GP, Booker L, Sigouin C, Fuentes M et al. Systematic reviews and meta-analyses on treatment of asthma: critical evaluation. BMJ 2000; 320: 537 – 40.
-

Publisert: 20. april 2002. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 7. februar 2026.